

Spreektekst minister De Jager bij het in ontvangstnemen van het rapport van de Commissie van Onderzoek DSB Bank

Geachte professor Scheltema,
Geachte Commissie,
Geachte aanwezigen,

Allereerst wil ik mijn waardering uitspreken voor het vele werk dat de Commissie de afgelopen maanden heeft verricht. De gebeurtenissen rond DSB hebben heel erg veel impact gehad, zowel binnen de financiële sector als ook binnen de samenleving. Veel mensen zijn gedupeerd geraakt door de gebeurtenissen. Een onafhankelijk onderzoek naar deze complexe materie was dan ook gerechtvaardigd. De Commissie heeft gedegen werk geleverd. Hiervoor dank ik de leden van de commissie, Michiel Scheltema, Kees Koedijk, Edgar du Perron en Leo Graafsma.

Ik vind dat de Commissie een grondige en overtuigende analyse heeft gemaakt van de omstandigheden die hebben geleid tot de ondergang van DSB. En ik onderschrijf op hoofdlijnen de analyses en conclusies van de Commissie over de DSB, het ministerie van Financiën, De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten.

Allereerst de rol van DSB zelf.

Het oordeel van de Commissie is dat de eenzijdige, commercieel gedreven en weinig professionele leiding van DSB de kern van het probleem is geweest. Het is het gebrekkige beleid van DSB geweest dat de bank in problemen heeft gebracht. De wijze waarop DSB werd bestuurd heeft in belangrijke mate bijgedragen aan de ondergang van de bank. Ik heb geen enkele aanleiding om daar anders over te denken dan de commissie: DSB draagt voor de ondergang van de bank zelf de verantwoordelijkheid.

Wat het ministerie van Financiën betreft constateer ik dat het nodig is om het vertrouwen in het toezicht te versterken en in de toekomst te waarborgen. De wettelijke mogelijkheden voor het ministerie van Financiën om dit 'toezicht op het toezicht' effectief uit te kunnen oefenen, moeten worden verruimd. En ik zal daartoe actie ondernemen.

Dan de rol van De Nederlandsche Bank bij het verstrekken van de bankvergunning. De kwetsbaarheid van de structuur van DSB werd door De Nederlandsche Bank onderkend. Maar daaruit zijn onvoldoende - en te laat - consequenties getrokken. Dat moet dus beter.

De Nederlandsche Bank beoogde met de vergunningverlening in 2005 de hele DSB Groep, inclusief de leiding, onder toezicht te krijgen. Terugkijkend had de vergunning in 2005 niettemin niet zo verleend moeten worden. Maar ook met de wetenschap van toen had het anders moeten. Zo was het beter geweest als aan het verlenen van de vergunning strikte voorwaarden waren gesteld. De Commissie geeft aan dat vooral de organisatie van DSB en het tegenwicht tegen de dominantie van de eigenaar - de heer Scheringa - eerder op orde hadden moeten komen.

De Nederlandsche Bank heeft in de loop der jaren het toezicht op DSB verscherpt en geïntensiveerd. Dat was goed. Maar ik ben het met de Commissie eens dat De Nederlandsche Bank effectiever en indringender had moeten optreden. Ook dat had beter moeten. Maar hierbij moet natuurlijk niet worden vergeten dat het allereerst de verantwoordelijkheid was van DSB om de noodzakelijke aanpassingen te doen.

De conclusies die ik verbind aan dit rapport worden door de directie van De Nederlandsche Bank onderschreven. Het feit dat de toezichthouder lessen wil trekken uit de geschiedenis van de DSB en het toezicht in gevallen als deze ook daadwerkelijk effectiever wil maken, maakt dat ik het volle vertrouwen kan hebben in de directie van De Nederlandsche Bank.

De Commissie doet in haar rapport stevige aanbevelingen en trekt stevige conclusies. En dat vraagt dus ook om een stevig vervolg. Het is voor het ministerie van Financiën, De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten daarom belangrijk een aantal stevige maatregelen te nemen naar aanleiding van dit rapport. Ik noem er hier een aantal:

1. Ik heb De Nederlandsche Bank gevraagd een plan van aanpak op te stellen voor een cultuurverandering binnen de bank. De Nederlandsche Bank zal mij hierover op korte termijn informeren. In iedere geval binnen een maand. Dat is een belangrijke eerste stap.
2. Ik zal nagaan hoe het interne toezicht binnen De Nederlandsche Bank zélf kan worden versterkt. Bijvoorbeeld door uitbreiding van de controle door de Raad van Commissarissen. Ik vind dat de Raad van Commissarissen ook moet toezien op het de kwaliteit van het toezichtbeleid van de DNB. En daarvoor moet de wet aangepast worden en daarvoor zal ik de wet ook aanpassen.
3. Ik vind samen met de Autoriteit Financiële Markten en De Nederlandsche Bank dat het toezichtsbeleid vaker moet worden geëvalueerd en door onafhankelijke deskundigen moet worden beoordeeld. Zo kunnen we sneller en doelmatiger lering trekken uit het verleden. En daarom zal ik de mogelijkheden voor periodieke visitaties, in dat verband wordt onder andere het IMF genoemd, onderzoeken.

In de brief die ik zojuist aan de Tweede Kamer heb gestuurd ga ik uitgebreid in op de overige conclusies van de Commissie Scheltema.

Ik geef nu het woord weer aan professor Scheltema.

Dank u wel.